

МАКЕДОНСКА АКАДЕМИЈА НА НАУКИТЕ И УМЕТНОСТИТЕ
ЛЕКСИКОГРАФСКИ ЦЕНТАР
МАТИЦА МАКЕДОНСКА

Георги Старделов

ЕПОХА БЛАЖЕ КОНЕСКИ

Издавачи

МАКЕДОНСКА АКАДЕМИЈА НА НАУКИТЕ И УМЕТНОСТИТЕ
ЛЕКСИКОГРАФСКИ ЦЕНТАР
КНИГОИЗДАТЕЛСТВО „МАТИЦА МАКЕДОНСКА“, Скопје

За издавачиш̄е

Академик Таки Фити, претседател
Дејан Павлески, директор

Главен и одговорен уредник

Раде Силјан

Лектӣура

Димитар Пандев

Коректӣура

Илина Шаревска

Превод на англиски

Николче Мицкоски

Компјутерска подготвока

Зорица Велкова

Ликовен уредник

Кочо Фиданоски

Електронска реализација

Методија Николовски

Печатница

Графостил
Скопје
2018

Тираж

500

МАКЕДОНСКА АКАДЕМИЈА НА НАУКИТЕ И УМЕТНОСТИТЕ
ЛЕКСИКОГРАФСКИ ЦЕНТАР
МАТИЦА МАКЕДОНСКА

Георги Старделов

ЕПОХА БЛАЖЕ КОНЕСКИ

Скопје, 2018

CIP - Каталогизација во публикација

Национална и универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“, Скопје

821.163.3.09Конески,Б.

СТАРДЕЛОВ, Георги

Епоха Блаже Конески / Георги Старделов. - Скопје : Македонска академија на науките и уметностите, Лексикографски центар : Матица македонска, 2018. - 444 стр. ; 20 см

Дел од текстот и на англ. јазик. - Фусноти кон текстот. - Биографија на Блаже Конески : (1921-1993): стр. 431-433. - Библиографија на литературните дела на Блаже Конески: стр. 435-443. - Содржи и: Додаток

ISBN 978-608-10-0635-3 (Матица)

ISBN 978-608-203-234-4 (МАНУ)

а) Конески, Блаже (1921-1993)

COBISS.MK-ID 107763210

СОДРЖИНА

ПРВ ДЕЛ

СЛОВА ЗА ПОЕТИКАТА, СТИЛИСТИКАТА, ЕСТЕТИКАТА, КРИТИКАТА, ФИЛОЗОФИЈАТА И ТЕОРИЈАТА НА ЛИТЕРАТУРАТА НА БЛАЖЕ КОНЕСКИ (фрагменти)

- (1) Вовед, или – ПЕТ КНИЖЕВНИ И ЈАЗИЧНИ ЕПОХИ
ВО ИСТОРИЈАТА НА МАКЕДОНСКАТА КНИЖЕВНОСТ
И МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК..... 21

ПРОЛОГ

- СВЕЧЕНОСНО СЛОВО ЗА БЛАЖЕ КОНЕСКИ 31

ОДДЕЛ I

СУДБИНА НА ПОЕТ ШТО ПИШУВА НА ЈАЗИК НА МАЛ НАРОД

- (1) ТИ СИ ЈА КАЖА СУДБИНАТА СВОЈА 37
(2) МОЈАТА СУДБИНА... 38

ОДДЕЛ II

КВИНТЕСЕНЦИИ (Quinta essentia)

- (1) ЗОШТО *СЛОВА* И ЗОШТО *ФРАГМЕНТИ* 41
(2) РОДЕНДЕНСКОСЛОВОЗАБЛАЖЕКОНЕСКИ..... 43
(3) ОБЕЛЕЖЈЕ НА ЕДНА ЕПОХА 47
(4) НА ПЕТГОДИШНИНАТА ОД СМРТТА
НА БЛАЖЕ КОНЕСКИ 49
(5) ЧИТАЧ 52

ОДДЕЛ III
ЕСЕИСТИЧКИ МИНИЈАТУРИ

(1) ДЛАБОЧИНА	57
(2) ГЕНИЈАЛНА МОЖЕ ДА БИДЕ САМО ИСКРЕНОСТА	58
(3) ЈАСНА ПОЕТСКА ЕКСПРЕСИЈА ЗА НЕЈАСНОТО И НЕДОСЕГЛИВОТО	59
(4) БАТКО ГОРГИЈА	62
(5) АНТИЦИПАЦИИ	64
(6) ФОНДАЦИЈАТА „НЕБРЕГОВО“ И НЕЈЗИНАТА ИДНИНА	67
(7) МАКЕДОНИЗМОТ НА КОНЕСКИ Е ХУМАНИЗАМ, НАСПРОТИ НАЦИОНАЛНИОТ ГОЛЕМОДРЖАВЕН ЕГОИЗАМ И ХЕГЕМОНИЗАМ	73

ОДДЕЛ IV
**КОДИФИКАЦИЈАТА НА МАКЕДОНСКИОТ
ЛИТЕРАТУРЕН ЈАЗИК, ЗАЕДНИЧКО ДЕЛО
НА КРСТЕ ПЕТКОВ МИСИРКОВ И БЛАЖЕ КОНЕСКИ**

(1) БЛАЖЕ КОНЕСКИ И ПРВИТЕ МИСИРКОВЦИ	77
(2) МИСИРКОВ, КОЛЕ НЕДЕЛКОВСКИ И МАКЕДОНСКИОТ КНИЖЕВЕН КРУЖОК ВО СОФИЈА 1940	80

ОДДЕЛ V
ОТПОР

(1) Блаже Конески: ПЛАТОН ПРОТИВ ХОМЕРА	85
(2) БЛАЖЕ КОНЕСКИ ПРОТИВ ПЛАТОНА	91
(3) БЛАЖЕ КОНЕСКИ И ПЛАТОНОВОТО СФАКАЊЕ ЗА ПОЕЗИЈАТА ШТО ПРОБИВА И ВО ПРВАТА НЕГОВА КНИГА „МОСТОТ“, ОБЈАВЕНА ВО 1945 Г.	94
(4) ПЛАТОН ПРОТИВ ХОМЕРА, БЛАЖЕ КОНЕСКИ ПРОТИВ ПЛАТОНА	97

ОДДЕЛ VI

ПЕСНАТА КАКО ОТПОР

(1) ОТПОР	105
(2) ПРЕТХОДНИЦА	105
(3) ПЕСНА ЗА ЦРНИОТ БРАТ	106
(4) ЗАНАЕТ	107
(5) ЛАЖНИ ПРОРОЦИ (По евангелието)	108
(6) МОЛИТВА	108
(7) ЕДНА СИТУАЦИЈА И ЕДНО ЛИЧНО СТАНОВИШТЕ	109

ОДДЕЛ VII

ПОЕТИКАТА НА БЛАЖЕ КОНЕСКИ

(1) ПРВА ОДРЕДНИЦА НА БЛАЖЕВАТА ARS ROETICA: ТРАДИЦИЈА, КОЛЕКТИВ, АВТОР	115
(2) ВТОРА ОДРЕДНИЦА НА БЛАЖЕВАТА ARS ROETICA ПОЕТИКА ИЗРАСТЕНА И ВРАСТЕНА ВО ПОЕЗИЈАТА	125
1. ПЕПЕРУГА (или за смислата на <i>јеснајџа</i> , <i>убавинајџа</i> , <i>јоезијајџа</i>)	126
2. ШТУРЦИ (или за смислата на поезијата)	128
3. ЗБОРОТ (или за поетскиот збор кој е порив и за смисла не прашува)	129
(3) ЕЛЕМЕНТИТЕ НА ПОЕТИКАТА НА КОНЕСКИ ОД НЕГОВИТЕ ПЕСНИ: <i>ВЕЗИЛКА</i> , <i>ЈАГЛЕН</i> , <i>ЦИЦЕ</i> , <i>ЗБОРОТ</i> , <i>ARS ROETICA</i> , <i>ПОЕТИКА</i>	131
1. ВЕЗИЛКА	131
2. ЈАГЛЕН	132
3. ЦИЦЕ	133
4. ЗБОРОТ	134
5. ARS ROETICA	134
6. ПОЕТИКА	135
(4) ЧЕТВРТА ОДРЕДНИЦА НА БЛАЖЕВАТА ARS ROETICA ОТКРИВАЊЕ НА ПЕСНАТА	136
(5) ПЕТТА ОДРЕДНИЦА НА БЛАЖЕВАТА ARS ROETICA ЕДИНСТВО НА ИСТОРИЈАТА И ПРИРОДАТА, НА ЧОВЕКОТ, (КОЛЕКТИВОТ) И ЗЕМЈАТА „ВО ПРИРОДАТА, ИЛИ – РАЗГОВОР ЗА СВЕЗДИТЕ“	140

(6) ПЕСНИТЕ ПОСЛАНИЕ И МЛАДИОТ КЕДАР	144
(7) ПОСЛАНИЕ ДО НАС ЗА НАС	146
(8) МЛАДИОТ КЕДАР	150

ВТОР ДЕЛ

ПОЕЗИЈАТА НА БЛАЖЕ КОНЕСКИ

ЗБОР ОДНАПРЕД	157
ПОЕТСКОТО ДЕЛО НА БЛАЖЕ КОНЕСКИ	160
БАЗИЧНИ НАЧЕЛА	164

ХЕРМЕНЕВТИЧКИ АНАЛИЗИ

ПРИСТАП	171
ОД СТАРИОТ НОТЕС	173
МОСТОТ	175
ЗЕМЈАТА И ЛЈУБОВТА	176
ПЕСНИ	179
МОНОЛОЗИ И ДИЈАЛОЗИ	185
ВЕЗИЛКА	195
ЗАПИСИ (<i>Блажев запис</i>)	219
<i>а) Поетикајќа на македонскиот средновековен запис</i>	220
<i>б) Поетикајќа на записот на Блаже Конески</i>	222
НОВИ ЦИКЛУСИ	247
<i>а) Меѓу орвајќа</i>	247
<i>б) Игралити песни</i>	252
<i>в) Проложни житија</i>	257

ОДЗЕМАЊЕ НА СИЛАТА

ВОВЕДНИ ЗАБЕЛЕШКИ КОН ЦИКЛУСОТ	
„МАРКО КРАЛЕ“	267
МАРКО КРАЛЕ	275
ЧЕШМИТЕ	298
ПОСЛАНИЕ	312
ДНЕВНИК ПО МНОГУ ГОДИНИ	320

ЦРКВА	327
ЗЛАТОВРВ	342
СЕИЗМОГРАФ	359
НЕБЕСКА РЕКА И ЦРН ОВЕН	368
И ПОТЕМ СЕ – ТИШИНАТА (<i>Тишината во поезијата на Конески</i>)	378

ЕПИЛОГ

ЗБИТ ПОГЛЕД ВО ПОЕЗИЈАТА НА БЛАЖЕ КОНЕСКИ	383
ЗБОР НА КРАЈОТ	409

ДОДАТОК

ПОЕМИТЕ НА БЛАЖЕ КОНЕСКИ	419
ПОГОВОРНА БЕЛЕШКА	427

ПРИЛОЗИ

БИОГРАФИЈА НА БЛАЖЕ КОНЕСКИ (1921–1993)	431
БИБЛИОГРАФИЈА НА ЛИТЕРАТУРНИТЕ ДЕЛА НА БЛАЖЕ КОНЕСКИ	435

TABLE OF CONTENTS

PART ONE

TRIBUTES ABOUT POETICS, STYLISTICS, AESTHETICS, CRITIQUE, PHILOSOPHY AND LITERATURE THEORY OF BLAZHE KONESKI (fragments)

- (1) Introduction, or – FIVE LITERATURE AND LANGUAGE
EPOCHS IN THE HISTORY OF MACEDONIAN
LITERATURE AND MACEDONIAN LANGUAGE 21

PROLOGUE

- CEREMONIAL TRIBUTE TO BLAZHE KONESKI 33

PART I

DESTINY OF A POET WHO WRITES IN A LANGUAGE OF A SMALL PEOPLE

- (1) YOU TOLD YOUR OWN DESTINY 37
(2) MY DESTINY 36

PART II

QUINTESENCES (*Quinta essentia*)

- (1) WHY *TRIBUTES* AND WHY *FRAGMENTS* 41
(2) FESTIVE TRIBUTES ABOUT BLAZHE KONESKI 43
(3) MILESTONE OF AN EPOCH 47
(4) ON FIVE-YEAR ANNIVERSARY OF THE DEATH
OF BLAZHE KONESKI 49
(5) CHITACH (READER) 52

PART III

ESSAYISTIC MINIATURES

(1) DEPTH	57
(2) ONLY HONESTY CAN BE BRILLIANT	58
(3) CLEAR POETIC EXPRESSION OF VAGUE AND UNREACHABLE	59
(4) BATKO GJORGJIJA (BROTHER GEORGE)	62
(5) ANTICIPATIONS	64
(6) NEBREGOVO FOUNDATION AND ITS FUTURE	67
(7) KONESKI'S MACEDONISM IS HUMANISM, DESPITE NATIONAL GREAT STATE EGOISM AND HEGEMONISM	73

PART IV

CODIFICATION OF MACEDONIAN LITERATURE LANGUAGE – JOINT EFFORT OF KRSTE PETKOV MISIRKOV AND BLAZHE KONESKI

(1) BLAZHE KONESKI AND THE FIRST MISIRKOVs	77
(2) MISIRKOV, KOLE NEDELKOVSKI AND MACEDONIAN LITERATURE GROUP IN SOFIA 1940	80

PART V

RESISTANCE

(1) Blazhe Koneski: PLATO VERSUS HOMER	85
(2) BLAZHE KONESKI VERSUS PLATO	91
(3) BLAZHE KONESKI AND PLATO'S UNDERSTANDING OF POETRY THAT PENETRATES IN HIS FIRST BOOK <i>MOSTOT</i> (THE BRIDGE), PUBLISHED IN 1945	94
(4) PLATO VERSUS HOMER, BLAZHE KONESKI VERSUS PLATO	97

PART VI

POEM AS RESISTANCE

(1) OTPOR (RESISTANCE)	105
(2) PRETHODNICA (VANGUARD)	105
(3) PESNA ZA CRNIOT BRAT (POEM ABOUT THE BLACK BROTHER)	106
(4) ZANAET (TRADE)	107
(5) LAZHNI PROROCI (FALSE PROPHETS) (Po evangelieta) (By Gospel)	108
(6) MOLITVA (PRAYER)	108
(7) EDNA SITUACIJA I EDNO LICHNO STANOVISHTE (A SITUATION AND A PERSONAL VIEW)	109

PART VII

BLAZHE KONESKI'S POETICS

(1) FIRST BENCHMARK OF BLAZHE'S ARS POETICA: TRADITION, COLLECTIVE, AUTHOR	115
(2) SECOND BENCHMARK OF BLAZHE'S ARS POETICA POETICS GROWN AND ENTRENCHED IN POETRY	125
1. PEPERUGA (BUTTERFLY) (or about the sense of <i>poem, beauty, poetry</i>)	126
2. SHTURCI (GRASSHOPERS) (or about the sense of poetry)	128
3. ZBOROT (THE WORD) (or about poetic word which is an urge and does not care for sense)	129
(3) ELEMENTS OF KONESKI'S POETICS IN HIS POEMS: VEZILKA, JAGLEN (COAL), DZIDZE (ORNAMENT), ZBOROT (THE WORD), ARS POETICA, POETIKA (POETICS)	131
1. VEZILKA	131
2. JAGLEN (COAL)	132
3. DZIDZE (ORNAMENT)	133
4. ZBOROT (THE WORD)	134
5. ARS POETICA	134
6. POETIKA (POETICS)	135

(4) FOURTH BENCHMARK OF BLAZHE'S ARS POETICA DISCOVERY OF THE POEM	136
(5) FIFTH BENCHMARK OF BLAZHE'S ARS POETICA UNITY OF HISTORY AND NATURE, OF MAN, (COLLECTIVE) AND COUNTRY <i>IN THE NATURE</i> <i>OR – CONVERSATION ABOUT THE STARS</i>	140
(6) POEMS POSLANIE (EPISTLE) AND MLADIOT KEDAR (YOUNG CEDAR)	144
(7) EPISTLE TO US ABOUT US	146
(8) MLADIOT KEDAR (YOUNG CEDAR)	150

PART TWO

BLAZHE KONESKI'S POETRY

FOREWORD	157
POETIC WORKS OF BLAZHE KONESKI	160
BASIC PRINCIPLES	164

HERMENEUTIC ANALYSES

APPROACH	171
OD STARIOT NOTES (FROM THE OLD NOTEPAD)	173
MOSTOT (THE BRIDGE)	175
ZEMJATA I LJUBOVTA (LAND AND LOVE)	176
ПЕЧИИ (POEMS)	179
MONOLOZI I DIJALOZI (MONOLOGUES AND DIALOGUES)	185
VEZILKA	195
NOTES (<i>Blazhe's Note</i>)	219
<i>a) Poetics of Macedonian Medieval records</i>	220
<i>b) Poetics of Blazhe Koneski's records</i>	222
NEW CYCLES	247
<i>a) Megju drvjata (Among the Trees)</i>	247
<i>b) Igraliti pesni (Playful poems)</i>	252
<i>c) Prolozhni zhitija (Prologue Hagiographies)</i>	257

DEPRIVATION OF STRENGTH

INTRODUCTORY NOTES TO THE KING MARKO CYCLE	267
MARKO KRALE (KING MARKO)	175
CHESHMITE (THE FOUNTAINS)	298
POSLANIE (EPISTLE)	312
DNEVNIK PO MNOGU GODINI (A DIARY AFTER MANY YEARS)	320
CRKVA (CHURCH)	327
ZLATOVRV	342
SEIZMOGRAF (SEISMOGRAPH)	359
NEBESKA REKA (THE HEAVENLY RIVER) AND CRN OVEN (THE BLACK RAM)	368
AND AFTER ALL – THE SILENCE (<i>Silence in the Koneski's poetry</i>)	378

EPILOGUE

OVERVIEW OF BLAZHE KONESKI'S POETRY	397
CONCLUSION	409

APPENDIX

BLAZHE KONESKI'S POEMS	419
CLOSING NOTE	427

ANNEX

BLAZHE KONESKI'S BIOGRAPHY (1921–1993)	431
BIBLIOGRAPHY OF LITERARY WORKS OF BLAZHE KONESKI	435